

Weather Impact

Klimaatscenario's voor gebouwen tbv toekomstige hitte- /koelte-vraag

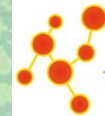
Workshop symposium "Klaar voor Later"
10 januari 2024

Gerrit Hiemstra
Glenn van Graafeiland
Bob Ammerlaan

Weather Impact

Koninklijk Nederlands
Meteorologisch Instituut
Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat

TKI URBAN ENERGY
Topsector Energie

Agenda workshop

Weather Impact

- Klimaatadaptatie nu
- Presentatie
  - Bevindingen onderzoek
  - Databeschrijving toekomstige klimaatjaren
- Discussie

Koninklijk Nederlands
Meteorologisch Instituut
Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat

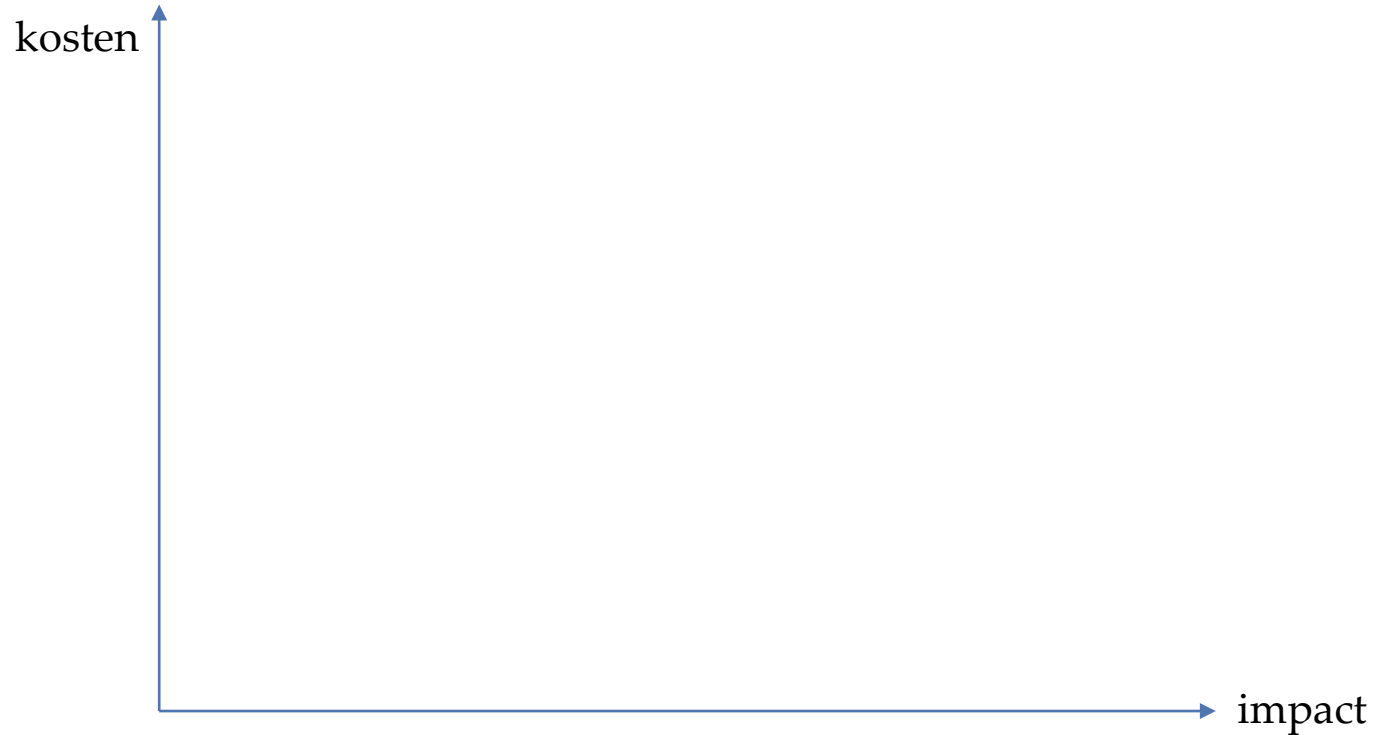

TKI URBAN ENERGY
Topsector Energie

Introductie

Weather Impact

- Hoe houd je nu rekening met klimaatadaptatie?

Agenda workshop

Weather Impact

- Klimaatadaptatie nu
- Presentatie
  - Bevindingen onderzoek
  - Databeschrijving toekomstige klimaatjaren
- Discussie

Koninklijk Nederlands
Meteorologisch Instituut
Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat

TKI URBAN ENERGY
Topsector Energie

Onze opdracht

Weather Impact

De opdracht: “Impact van klimaatscenario’s op de warmte- en koudevraag voor de gebouwde omgeving”

Uitgevoerd door: Weather Impact

In opdracht van: TKI Urban Energy & RVO

Van: juni t/m november 2023

Uitkomst: Rapport met wensen/eisen/(on)mogelijkheden + databeschrijving

Opzet project

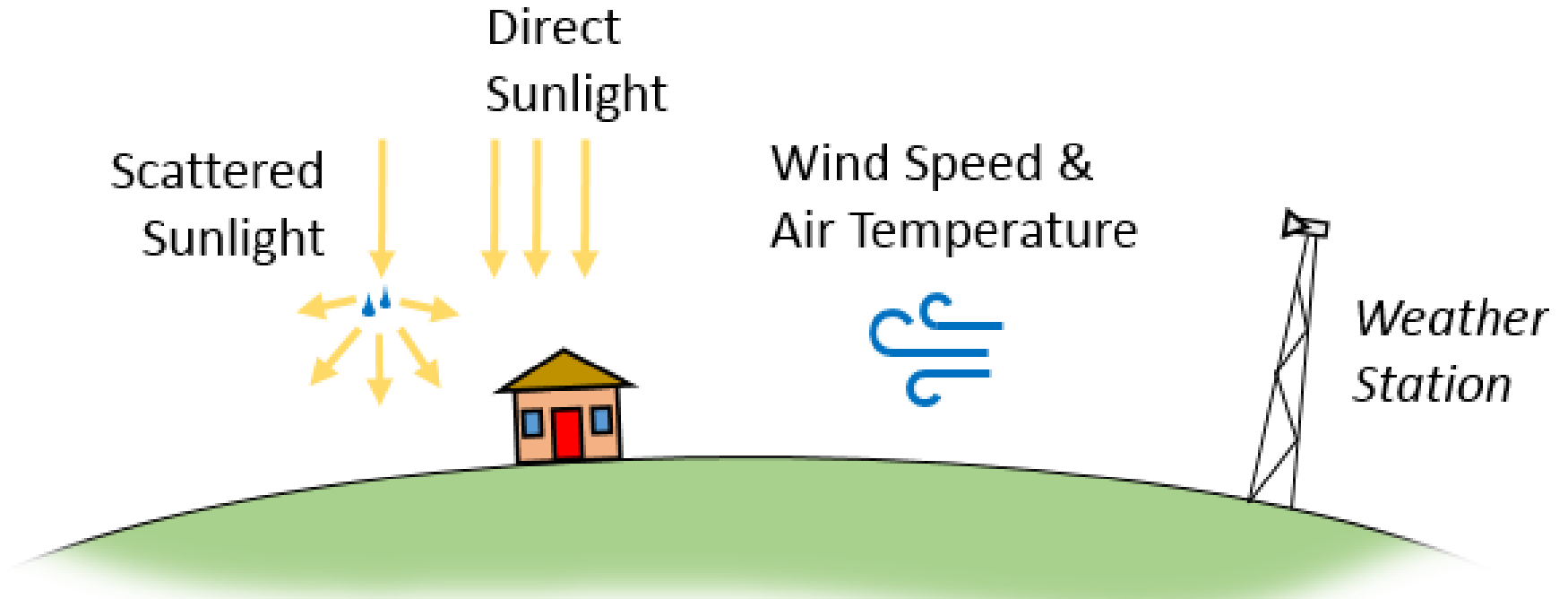
Weather Impact

- Inventarisatie dmv interviews met stakeholders
  - Ca. 20 interviews
  - Overheid, wetenschap, gebouwsector
- Expert workshop
- Opstellen databeschrijving

- Vanaf 2024: Ontwikkeling van klimaatjaren door KNMI

- Beeld en wensen/eisen vanuit de gebouw-wereld vrij **eenduidig**
- **Binnentemperatuur** hangt af van:
  - Buitentemperatuur (dag & nacht)
  - Zonne-instraling (direct, diffuse, zonnehoek)
  - Vochtigheid
  - Wind
  - Luchtdruk
- Binnentemperatuur is de **balans** van **dag-opwarming** en **nacht-afkoeling**, beide even belangrijk
- Klimaatvoer moet minimaal **uurlijkse waarden** bevatten
- **NEN5060** klimaatdata wordt voornamelijk gebruikt

Klimaatdata <> Gebouwmodel

Weather Impact

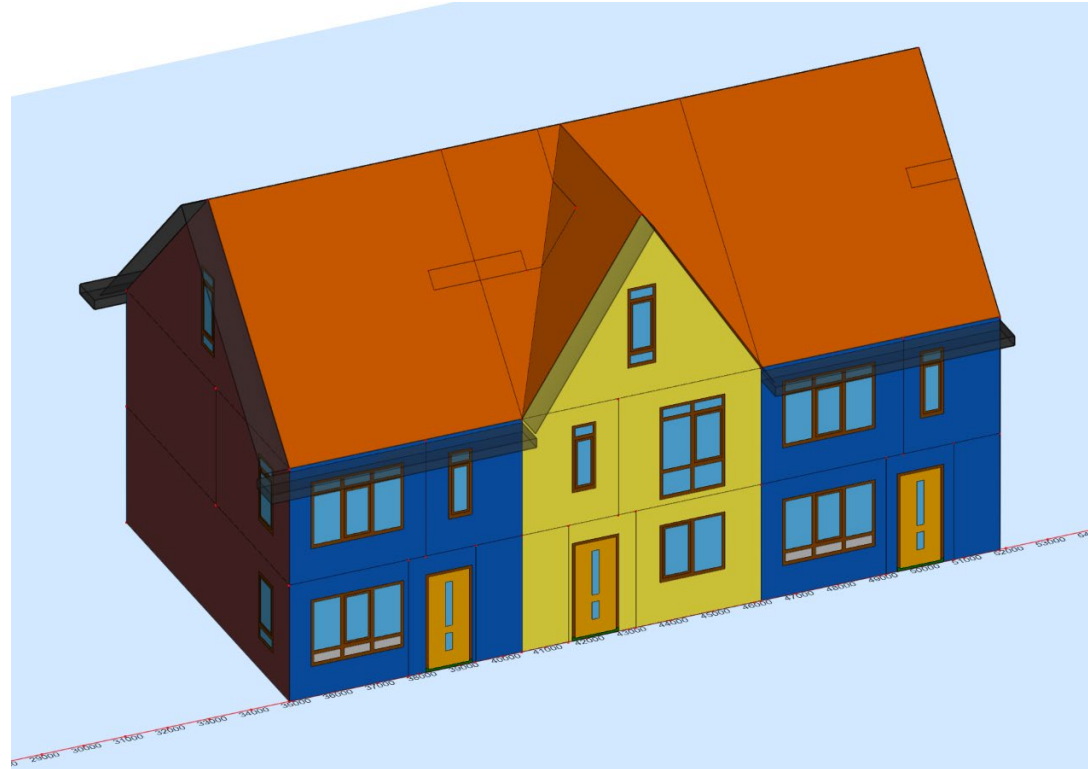

Gebouwmodel

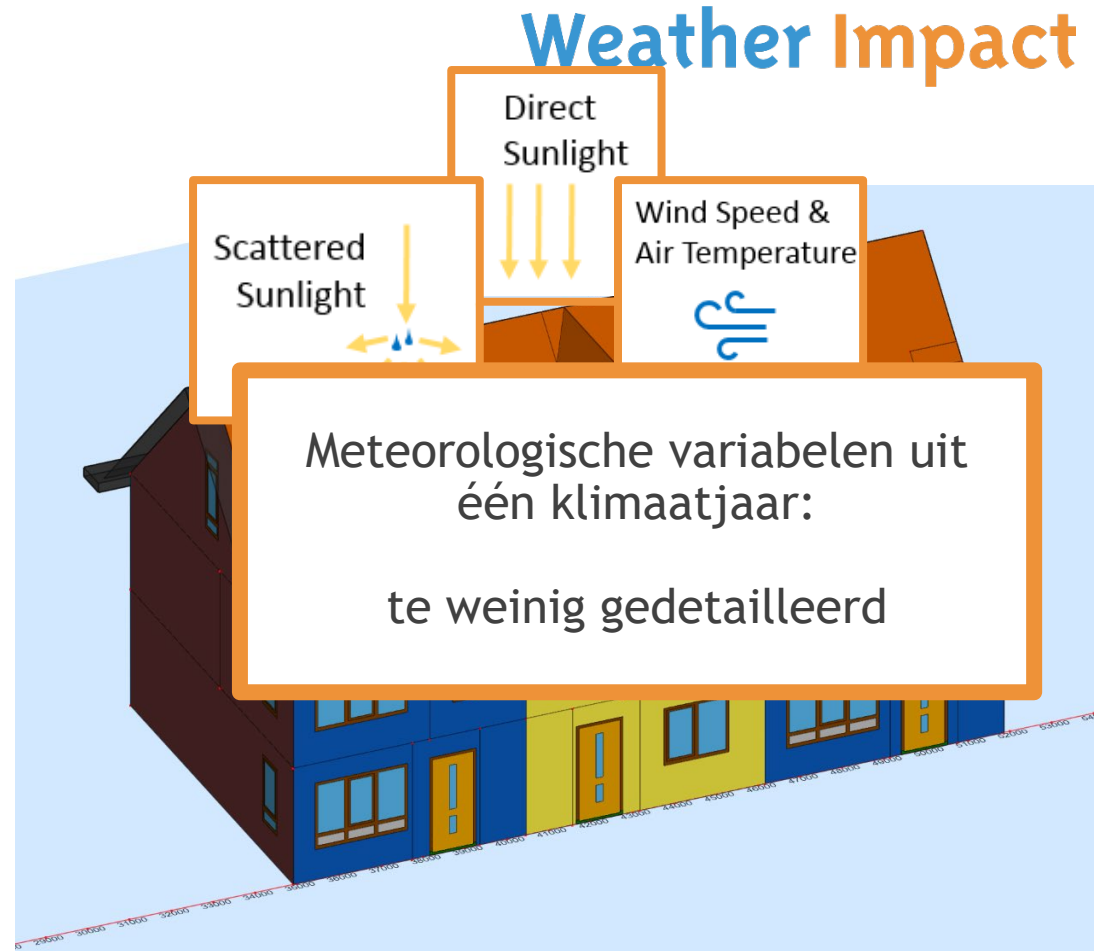
Weather Impact

- Complex en gedetailleerd
- Nauwkeurige details die het effect van buitenklimaat beïnvloeden:
  - Orientatie gebouw
  - Ramen
  - Deuren
  - Overhang
  - Isolatiewaarden
- Allerlei interne parameters:
  - Type verwarming/koeling
  - Ruimteindeling
  - Etc.

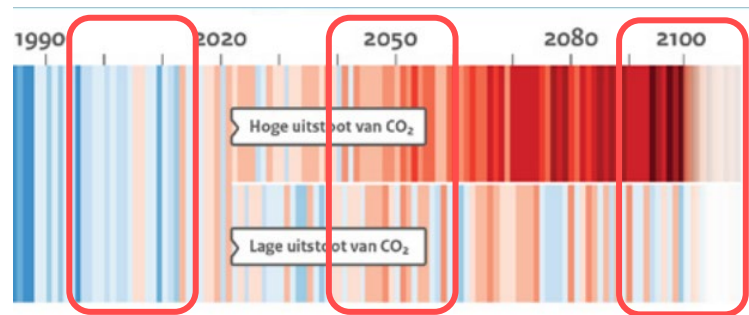
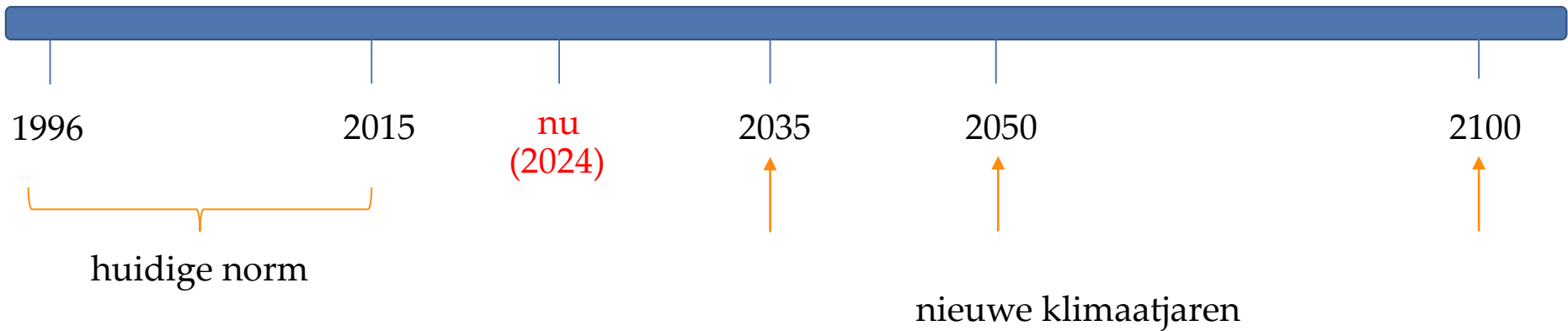
Gebouwmodel

- Complex en gedetailleerd
- Nauwkeurige details die het effect van buitenklimaat beïnvloeden:
  - Oriëntatie gebouw
  - Ramen
  - Deuren
  - Overhang
  - Isolatiewaarden
- Allerlei interne parameters:
  - Type verwarming/koeling
  - Ruimteindeling
  - Etc.

Nu vs. toekomst

Weather Impact

Scenario's voor de toekomst

Weather Impact

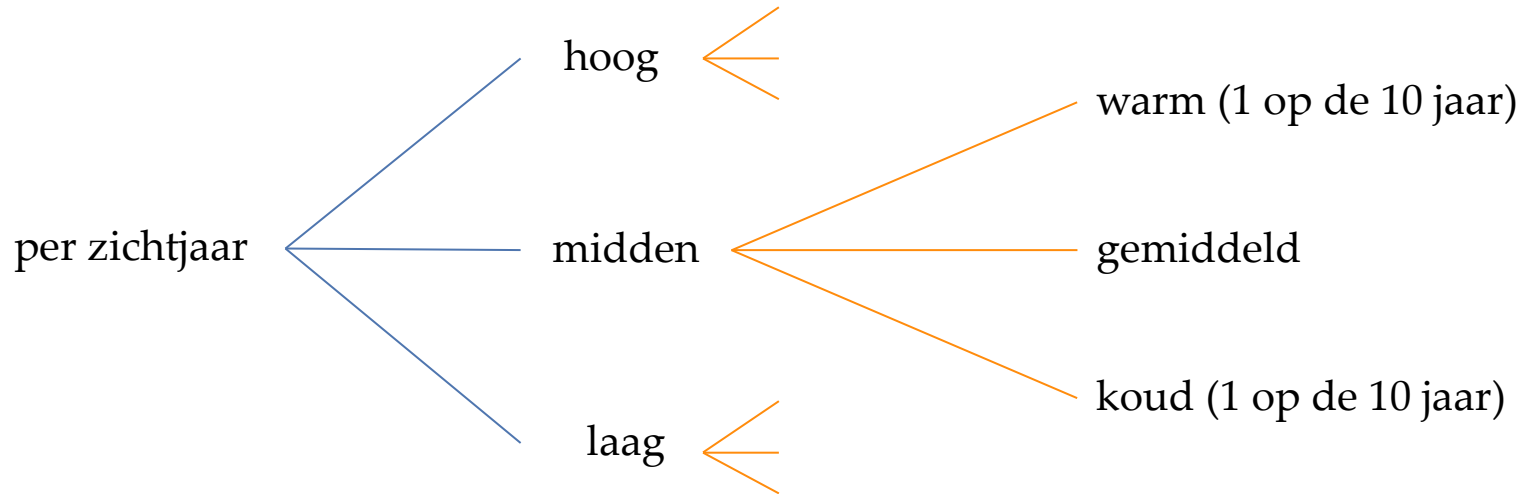
3 zichtjaren

x

3 scenario's

x

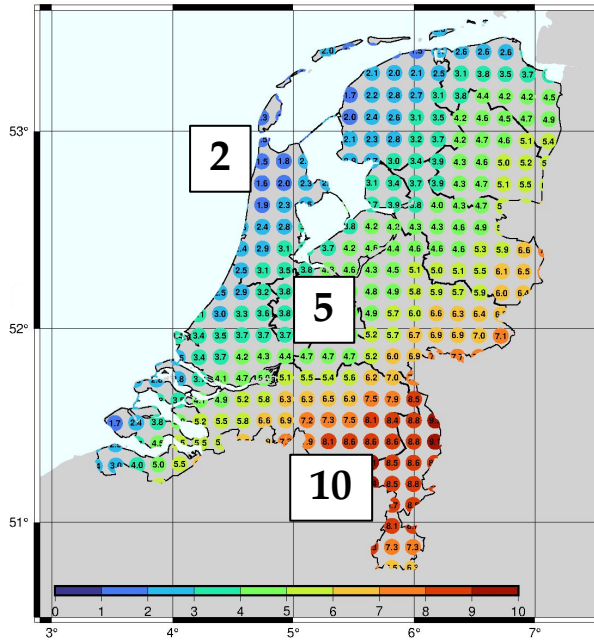
3 jaren

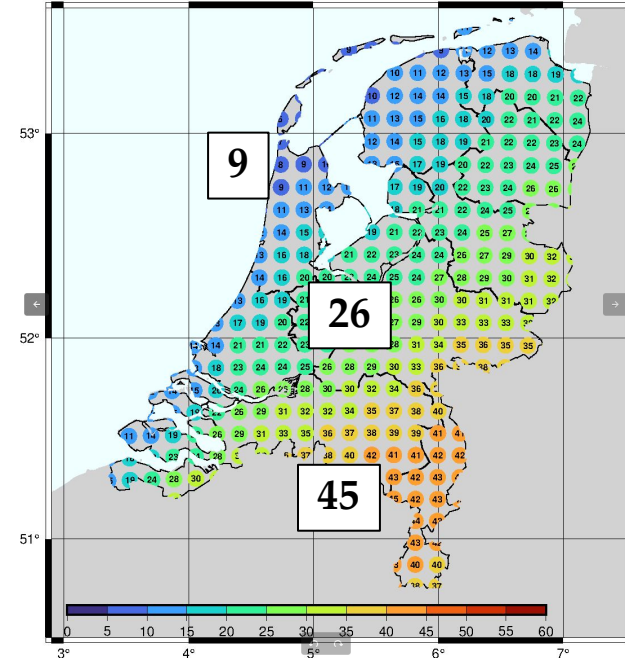
Regionale verschillen

- Nu: regionale verschillen weinig meegenomen; 1 klimaatjaar voor De Bilt.

tropical [days] for CYR RACMO

tropical [days] for CYR 2100Hn RACMO

Regionale verschillen

Weather Impact

- Locaties

- De Bilt
- Rest van Nederland beschikbaar op 12x12 km

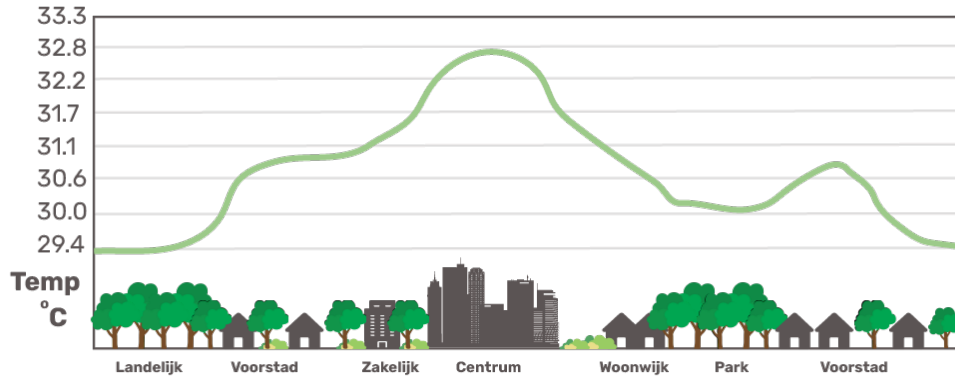

- **Regionale verschillen** weinig meegenomen; 1 klimaatjaar voor De Bilt.
- **Omgeving van gebouw** wordt soms meegenomen
  - Landelijk/stedelijk
  - Versteende of groene omgeving (inc. bomen)
  - Omliggende hoogbouw
- **Stedelijk Hitte-eiland Effect (SHE)** wordt nu vaak niet meegenomen of constant geschat (bijv. altijd +1 C).
- SHE is wel belangrijk, want:
  - Significant (0 tot 5 graden verschil mogelijk)
  - Variabel in tijd (dagelijkse gang en dag tot dag)
  - Variabel in ruimte (verschilt per straat/wijk)

Stedelijk hitte-eiland

Weather Impact

STEDELIJK HITTE-EILAND PROFIEL

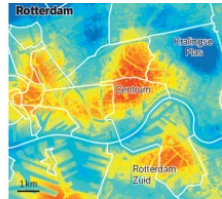
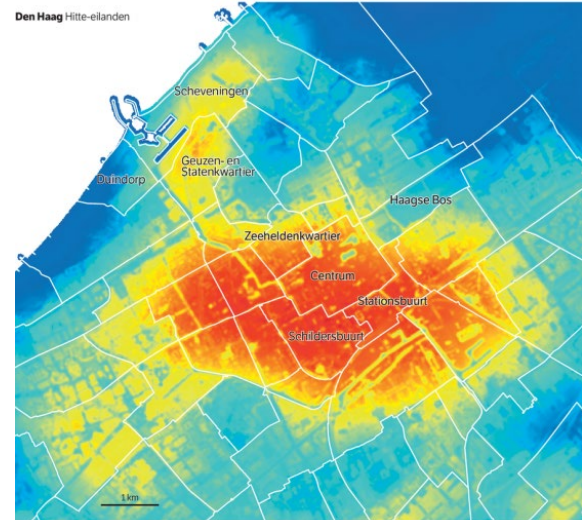

Hitte-eiland effect

Het gemiddelde luchttemperatuurverschil tussen de stedelijke en omliggende landelijke gebieden in °C. In Den Haag is dat effect het sterkst. Die stad heeft relatief weinig groen tussen de bebouwing.

Den Haag Hitte-eilanden

300617-01 / Bron: RIVM/VITO

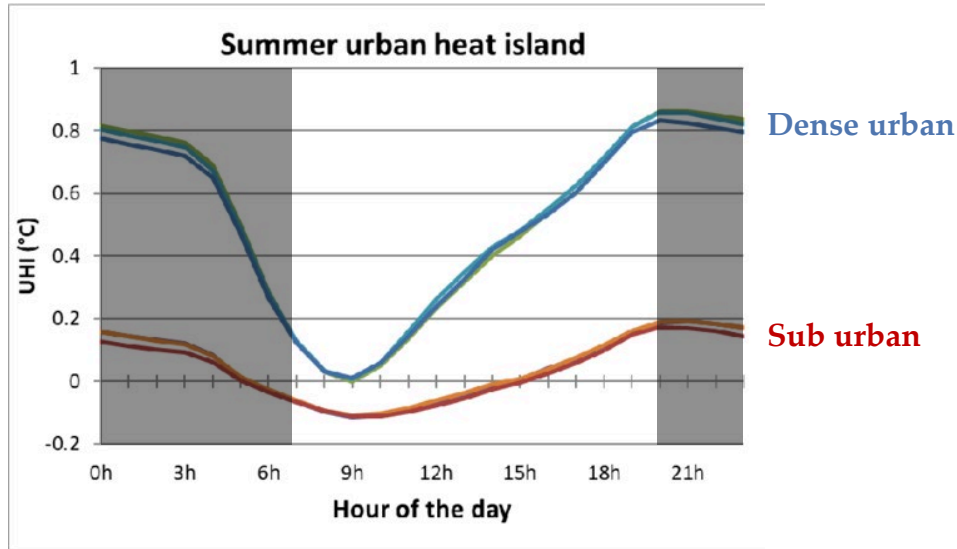
Bron: Atlas Natuurlijk Kapitaal

Stedelijk hitte-eiland

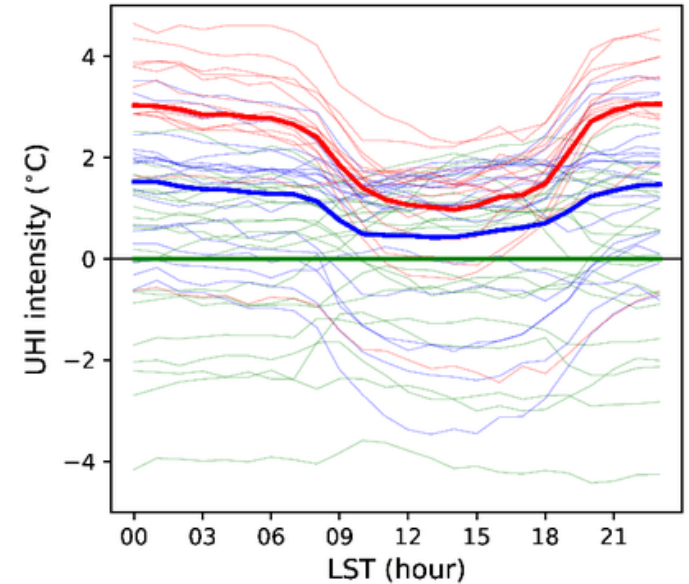
Weather Impact

SHE: dagelijkse gang

Bron: Chitu et al., 2021

SHE: dag-tot-dag variaties

Bron: Jiang et al., 2019

Stedelijk hitte-eiland effect

Weather Impact

- Complex en is variabel in tijd, plaats en per situatie
- Onwenselijk om voor elke wijk/stad een aparte tijdserie te genereren
- Per locatie: 2 tijdseries in format NEN5060
  - Eén zonder SHE: dus volgens voorgaande beschrijving
  - Eén met SHE-correctie (waarschijnlijk volgens Theeuwes et al., 2017)
- Bij gebruik van klimaatjaren voor een specifiek gebouw: advies om mate van stedelijkheid te laten bepalen of men klimaatjaar met/zonder SHE gebruikt

- Meteorologische variabelen op 1-uur resolutie
  - Temperatuur (op 2m)
  - Straling (direct/difuus/zonnehoek)
  - Zonneschijn en Bewolking
  - Vochtigheid
  - Windsnelheid en -richting
  - Luchtdruk
- Jaar loopt van 1-okt t/m 30-sep
  - Consistentie in zowel winter- als zomerhalfjaar
- Format: zelfde als NEN5060 klimaatjaren
  - De Bilt in Excel (2 zichtjaren, 5 scenario's = 10 tijdseries)
  - Overige gegridde data in geo-data format (bijv. NetCDF)

Toekomstige klimaatjaren voor de gebouwde omgeving

3 Zichtjaren: 2035 -- 2050 -- 2100

3 Scenario's: Laag -- Midden -- Hoog

3 Klimaatjaren:

Warm (10% perc.)

Gemiddeld

Koud (10% perc.)

Warme/Koude perioden:

Warm: 14 d warmtegetal + zon/Tmin-max/vocht

Koude: winter graaddagen (T + wind)

Locaties:

De Bilt

Heel Nederland op 12x12km

Variabelen:

2m Temperatuur (+ één SHE correctie)

Straling: direct, difuus & zonnehoek

Zonuren / Bewolking

Vochtigheid

Windsnelheid en -richting

Luchtdruk

Data:

Uurlijkse resolutie

Van 1-okt t/m 30-sep

Data format:

“NEN5060 Excel” voor De Bilt

Gegridde data voor 12x12km grid

Agenda workshop

Weather Impact

- Klimaatadaptatie nu
- Presentatie
  - Bevindingen onderzoek
  - Databeschrijving toekomstige klimaatjaren
- Discussie

Koninklijk Nederlands
Meteorologisch Instituut
Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat

TKI URBAN ENERGY
Topsector Energie

Discussie

Weather Impact

- In groepen van 4 à 5 personen
- Hoe kun je deze klimaatjaren gebruiken?
- Wat zijn concrete gevolgen hiervan?
- Wat als niet wordt voldaan aan enkele normen?
- 10 minuten discussie

Weer in groepen. Bediscussieer de volgende stellingen (10 min):

1. Gebouwen die nu gebouwd worden, moeten worden ingericht op het klimaat van 2100

Weer in groepen. Bediscussieer de volgende stellingen (10 min):

1. Gebouwen die nu gebouwd worden, moeten worden ingericht op het klimaat van 2100
2. Er moeten geen nieuwe huizen worden gebouwd in gebieden met een hoog overstromingsrisico

Weer in groepen. Bediscussieer de volgende stellingen (10 min):

1. Gebouwen die nu gebouwd worden, moeten worden ingericht op het klimaat van 2100
2. Er moeten geen nieuwe huizen worden gebouwd in gebieden met een hoog overstromingsrisico
3. Het moet verplicht worden de temperatuurnormen (zoals TO-juli) te halen zónder een airco

Weer in groepen. Bediscussieer de volgende stellingen (10 min):

1. Gebouwen die nu gebouwd worden, moeten worden ingericht op het klimaat van 2100
2. Er moeten geen nieuwe huizen worden gebouwd in gebieden met een hoog overstromingsrisico
3. Het moet verplicht worden de temperatuurnormen (zoals TO-juli) te halen zónder een airco
4. Elk huis moet tenmiste 1 meter hoger worden gebouwd dan de directe omgeving

Weather Impact

Klimaatscenario's voor gebouwen tbv toekomstige hitte- /koelte-vraag

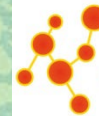
Workshop symposium "Klaar voor Later"
10 januari 2024

Gerrit Hiemstra
Glenn van Graafeiland
Bob Ammerlaan

Weather Impact

Koninklijk Nederlands
Meteorologisch Instituut
Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat

TKI URBAN ENERGY
Topsector Energie